

**COMITETUL DE MONITORIZARE AL
PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL**

HOTĂRÂRE
privind aprobarea Planului de Evaluare pentru anul 2010
al Programului Operațional Regional

În temeiul prevederilor art. 12 din Hotărârea Guvernului nr. 765/2007 privind aprobarea constituirii Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional Regional 2007-2013 și a Regulamentului - cadru de organizare și funcționare al acestuia,

Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional Regional adoptă, prin procedură scrisă, prezenta hotărâre:

Art. 1 - Se aprobă Planul de Evaluare pentru anul 2010 al Programului Operațional Regional.

Art. 2 - Planul de Evaluare pentru anul 2010 al Programului Operațional Regional este prezentat în Anexă, care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PREȘEDINTE
COMITETUL DE MONITORIZARE AL
PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL

Elena Gabriela UDREA

Ministrul Dezvoltării Regionale și Turismului

București, 11 martie 2010
Nr. 49

ANEXĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI TURISMULUI
AUTORITATEA DE MANAGEMENT PENTRU
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL
BIROUL MONITORIZARE ȘI EVALUARE PROGRAM

PLANUL de EVALUARE pentru ANUL 2010
al
PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL
2007 - 2013

București
Februarie 2010

LISTA ABREVIERILOR

ACIS	Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale
ADI	Asociație de Dezvoltare Intercomunitară
ADR	Agenzie de Dezvoltare Regională
AM	Autoritate de Management
AP	Axă Prioritară
BMEP	Biroul Monitorizare și Evaluare Program
CCP	Comitet de Coordonare al Proiectului
CDR	Consiliul pentru Dezvoltare Regională
CM	Comitet de Monitorizare
CME POR	Comitet de Management al Evaluării Programului Operațional Regional
CRESC	Comitetul Regional de Evaluare Strategică și Corelare
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
DMI	Domeniu Major de Intervenție
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
MDRT	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
OI	Organism Intermediar
PA	Plan de Acțiune
PAE	Plan Anual de Evaluare
PME	Plan Multianual de Evaluare
POR	Program Operațional Regional
TVA	Taxa pe Valoare Adăugată
UCE	Unitatea Centrală de Evaluare
UE	Uniunea Europeană

CUPRINS

LISTA ABREVIERILOR	1
CUPRINS.....	2
I. INTRODUCERE.....	3
II. ACTIVITĂȚILE DE EVALUARE ÎN ANUL 2010.....	4
1. LISTA INDICATIVĂ A EVALUĂRILOR	4
2. SFERA DE CUPRINDERE ȘI ÎNTREBĂRILE EVALUĂRII	5
2.1 Evaluarea implementării priorităților și proiectelor adresate mediului de afaceri.....	5
2.2 Evaluarea capacității administrative a regiunilor în domeniul dezvoltării regionale	10
3. REZULTATELE EVALUĂRII	12
4. CALENDARUL DE IMPLEMENTARE.....	12
5. EVALUARE EXTERNĂ	15
6. RESURSE FINANCIARE	15
III. MANAGEMENTUL PLANULUI ANUAL DE EVALUARE	15
1. STRUCTURI DE MANAGEMENT	15
IV. IMPLEMENTAREA ȘI DISEMINAREA REZULTATELOR	17
1. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII RECOMANDĂRILOR.....	17
2. DISEMINAREA REZULTATELOR	17

I. INTRODUCERE

Programul Operațional Regional (POR) este finanțat în perioada 2007- 2013 din bugetul de stat și bugetele locale, precum și din surse private, fiind co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)¹. Contribuția financiară a Uniunii Europene poate ajunge până la 85% din totalul cheltuielilor publice naționale.

POR implementează elemente importante ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Cadrului Strategic Național de Referință 2007-2013, ***principalul obiectiv al POR constituind dezvoltarea echilibrată a tuturor regiunilor țării*** prin valorificarea potențialului regional și local de dezvoltare, concentrarea asupra polilor urbani de creștere, îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale, îmbunătățirea infrastructurii sociale, sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local, precum și prin dezvoltarea durabilă și promovarea turismului, în scopul transformării acestor regiuni, și în special a celor rămase în urmă, în zone mai atractive pentru investiții, turism și locuit. Acest obiectiv se va realiza printr-o alocare diferențiată a fondurilor pe regiuni de dezvoltare, în funcție de gradul de dezvoltare al acestora - măsurat prin Produsul Intern Brut pe locuitor ajustat cu densitatea populației - și printr-o strânsă corelare cu acțiunile realizate prin celelalte Programe Operaționale.

Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului (MDRT) în calitate de **Autoritate de Management** (AM) a **POR** deține întreaga responsabilitate pentru managementul și implementarea POR, în conformitate cu prevederile Regulamentelor Uniunii Europene (UE) și principiile unei gestionări financiare solide. Una dintre principalele atribuții ale AM POR, în conformitate cu articolul 60 al Regulamentului Consiliului nr. 1083/2006², constă în realizarea evaluării Programului Operațional Regional în conformitate cu articolele 47-49 ale aceluiași regulament.

Evaluarea continuă a POR pe parcursul perioadei de programare 2007 – 2013 este un proces care constă într-o serie de activități de evaluare care sunt prezentate în ***Planul Multianual de Evaluare POR 2007 - 2013*** aprobat de Comitetul de Monitorizare a POR (CM POR) în cadrul reuniunii din 22 aprilie 2008, cu modificările ulterioare³.

Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006 care stă la baza programării și implementării Fondurilor Structurale și a Fondului de Coeziune în perioada 2007-2013, introduce în premieră conceptul de „plan de evaluare”, art. 48(1). Deși elaborarea unui asemenea plan nu este obligatorie, existența sa reprezintă un exemplu de bună practică în managementul evaluării.

Planul Multianual de Evaluare (PME) reprezintă un instrument pentru managementul și monitorizarea implementării POR, care oferă cadrul general al evaluării continue a programului. Planul Multianual de Evaluare a POR este corelat cu Planul de Evaluare a Cadrului Strategic Național de Referință (CSNR) gestionat de Autoritatea pentru Coordonarea

¹ Programul Operațional Regional 2007 – 2013 al României a fost aprobat prin Decizia Comisiei Europene (2007)3470/2007 din 12 iulie 2007.

² Regulamentului Consiliului nr. 1083 din 11 iulie 2006 de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1260/1999.

³ http://www.info regio.ro/index.php?page=PUBLICATIONS_REPORTS

Instrumentelor Structurale (ACIS) prin Unitatea Centrală de Evaluare. PME conține strategia de evaluare a POR pentru întreaga perioadă de programare, având un caracter provizoriu și putând fi revizuit atunci când este cazul.

Implementarea PME se realizează prin Planurile Anuale de Evaluare (PAE) a POR, elaborate anual de Biroul Monitorizare și Evaluare Program din cadrul AM POR și supuse aprobării Comitetului de Monitorizare POR. Fiecare PAE detaliază evaluările prevăzute în PME pentru un anumit an, asigurând, în același timp, corelarea cu planul de evaluare al Unității Centrale de Evaluare din cadrul ACIS.

Prezentul Plan Anual de Evaluare a POR se referă la evaluările programului care se vor realiza în cursul anului 2010. Conform prevederilor Planului Multianual de Evaluare, în anul 2010 se vor efectua două studii de evaluare care se vor adresa priorităților și proiectelor din domeniul mediului de afaceri, precum și capacității administrative a regiunilor în domeniul dezvoltării regionale.

II. ACTIVITĂȚILE DE EVALUARE ÎN ANUL 2010

1. Lista orientativă a evaluărilor

Stabilirea tematicii evaluării a avut în vedere, pe de o parte necesitatea concentrării pe domenii care sunt mai avansate din punct de vedere al implementării și au ca țintă crearea de locuri de muncă, ceea ce reprezintă o prioritate crescută în condițiile crizei economice și financiare, iar, pe de altă parte, necesitatea începerii din timp a pregătirii pentru perioada următoare de programare, post 2013.

Titlul studiilor de evaluare:

1.1 „Evaluarea implementării priorităților și proiectelor din cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, adresate mediului de afaceri”

Evaluarea privind prioritățile și proiectele finanțate în cadrul POR, din domeniul mediului de afaceri este o evaluare operațională, tematică.

1.2 „Evaluarea capacității administrative a regiunilor în domeniul dezvoltării regionale”

Este o evaluare strategică, determinată în principal de necesitatea unei analize realiste a capacității administrative și instituționale a regiunilor în scopul pregătirii și stabilirii rolului regiunilor în perioada de programare post 2013.

În situația în care monitorizarea POR evidențiază o abatere de la obiectivele programului stabilite inițial sau există cerințe specifice de raportare într-un anumit domeniu, se pot efectua evaluări ad-hoc care nu sunt cuprinse în acest plan. Acestea se pot adresa unor chestiuni legate de implementarea sau managementul unei Axe prioritare sau al unui Domeniu Major de Intervenție, sau pot fi “tematice”.

2. Sfera de cuprindere și întrebările evaluării

2.1 Evaluarea implementării priorităților și proiectelor adresate mediului de afaceri

2.1.1 Justificarea proiectului

La sfârșitul lunii octombrie 2009, a fost finalizat studiul privind **evaluarea intermediară a POR** pentru perioada 01.01.07 - 30.06.09. Realizarea unei evaluări referitoare la implementarea priorităților și proiectelor din cadrul POR, care se adresează mediului de afaceri are în vedere concluziile evaluării intermediare și este determinată în principal de:

- dificultățile identificate în depunerea de proiecte care să vizeze crearea unor infrastructuri de afaceri pe Axa prioritară 1 „*Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere*” și pe Domeniul Major de Intervenție (DMI) 4.1. „*Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală*” și DMI 4.2. „*Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități*”;
- slabele performanțe în termeni de proiecte depuse, acceptate, contractate pe DMI 4.1. și durata lungă a procesului de selecție și evaluare pe DMI 4.3. „*Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor*”;
- necesitatea aprofundării analizei și evaluării domeniilor care au ca țintă crearea de locuri de muncă, țintă care ar trebui să reprezinte o prioritate din cauza înrăutățirii condițiilor de creditare și a climatului economic care a avut un impact asupra implementării proiectelor destinate mediului de afaceri;
- necesitatea concentrării, în etapa actuală de implementare a POR, pe analiza unor teme și aspecte specifice, cum ar fi spre exemplu cele privind schemele de ajutor de stat și de minimis, cofinanțarea, accesul la creditare a întreprinderilor mici și mijlocii și a altor beneficiari, identificate ca factori care afectează realizarea aplicațiilor de către beneficiari;
- necesitatea concentrării pe domeniile POR mai avansate în procesul de implementare, precum și pe analiza unor prime proiecte finalizate în cadrul programului (de exemplu: proiectele care au ca beneficiari microîntreprinderi) cu evidențierea rezultatelor obținute, în vederea identificării unor proiecte de succes ca exemple de bună practică și/sau cu caracter inovator.

2.1.2 Sfera de cuprindere

Evaluarea implementării priorităților și proiectelor finanțate în cadrul POR 2007-2013, adresate mediului de afaceri va analiza performanțele înregistrate în managementul și implementarea Axelor Prioritare (AP) și Domeniilor Majore de Intervenție (DMI) specifice, în vederea realizării obiectivelor prevăzute prin POR privind susținerea și dezvoltarea mediului de afaceri la nivel regional.

Obiectivul general al acestei evaluări este de a contribui la îmbunătățirea absorbției fondurilor alocate prin POR 2007-2013 pentru dezvoltarea mediului de afaceri la nivel regional, în vederea atingerii obiectivelor programului în acest domeniu.

În același timp, trebuie să se țină cont de specificul acestui program operațional, care prin adresabilitatea sa regională urmărește reducerea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre regiuni. Intervențiile identificate la nivelul Axelor Prioritare și Domeniilor Majore de Intervenție pentru susținerea și dezvoltarea mediului de afaceri pot determina multiplicarea efectelor estimate la nivelul altor Axe ale programului, contribuind astfel la îmbunătățirea impactului general al POR.

Obiectivele specifice ale evaluării sunt:

- Analiza eficacității implementării priorităților POR destinate dezvoltării mediului de afaceri regional, în scopul atingerii obiectivelor specifice;
- Accelerarea implementării proiectelor finanțate prin POR în domeniile care au ca scop crearea de noi locuri de muncă;
- Identificarea și analizarea unor proiecte de succes pentru a fi prezentate ca exemple de bună practică;
- Formularea unor recomandări pentru facilitarea absorbției fondurilor și realizarea obiectivelor specifice domeniului evaluat, precum și pentru o mai bună programare în perioada post 2013.

Axele prioritare și Domeniile Majore de Intervenție specifice cuprinse în studiul de evaluare tematică a priorităților și proiectelor adresate mediului de afaceri sunt următoarele:

Axa Prioritară 1: Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbane de creștere

- *Domeniul major de intervenție:* Planuri integrate de dezvoltare
 - *Subdomeniul b):* Dezvoltarea durabilă a mediului de afaceri⁴

Axa Prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local

- *Domeniul Major de Intervenție 4.1:* Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală;
- *Domeniul Major de Intervenție 4.2:* Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități;
- *Domeniul Major de Intervenție 4.3:* Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor.

Axa Prioritară 5: Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului

- *Domeniul Major de Intervenție 5.2:* Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice;

Dimensiunea financiară a domeniului de evaluat: suma totală alocată POR 2007 – 2013 din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), contribuția națională și rata de co-finanțare, pe axe prioritare, în euro, este prezentată în tabelul următor:

⁴A se vedea Ordinul nr. 287/06.03.2008 privind aprobarea schemei de ajutor de stat pentru dezvoltarea regională prin crearea și dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, publicat în Monitorul Oficial nr. 249/31.III.2008.

Axă de priorități	Finanțarea Comunitară (FEDR) (a)	Contribuția publică națională (b) = (c) + (d)	Total finanțare (e) = (a)+(b)	Rata de co-finanțare (f) = (a)/(e)*100 (%)	Pentru informare	
					Contri-buția BEI	Alte finanțări
1. Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbane de creștere	1.117.806.529	273.365.256	1.391.171.785	80.35	0	0
2. Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport	758.355.021	118.355.985	876.711.006	86.50	0	0
3. Îmbunătățirea infrastructurii sociale	558.903.260	98.629.992	657.533.252	85.00	0	0
4. Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local	633.423.700	76.471.117	709.894.817	89.23	0	85.751.729
5. Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului	558.903.264	57.862.924	616.766.188	90.62	0	99.005.720
6. Asistență tehnică	98.629.988	32.876.662	131.506.650	75.00	0	0
Total	3.726.021.762	657.561.936	4.383.583.698	85.00	0	184.757.449

Suma totală a alocării financiare prin FEDR, contribuția națională și rata de co-finanțare, pe AP/DMI supuse evaluării (exprimate în euro):

Axă de priorități/ Domeniu major de intervenție	Finanțarea Comunitară (FEDR) (a)	Contribuția publică națională (b) = (c) + (d)	Total finanțare (e) = (a)+(b)	Rata de co-finanțare (f) = (a)/(e)*100 (%)	Pentru informare	
					Contri-buția BEI	Alte finanțări
1. Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbane de creștere	167.670.979 ⁵	41.004.788	208.675.767	80.35	0	0
4. Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local	633.423.700	76.471.117	709.894.817	89.23	0	85.751.729
5. Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului 5.2 Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice	231.013.349	0	231.013.349			99.005.720
Total	1.032.108.028	117.475.905	1.149.583.933	85.00	0	184.757.449

Evaluarea priorităților și proiectelor din domeniul mediului de afaceri va reprezenta un instrument de management pentru factorii de decizie, precum și pentru toți actorii implicați în gestionarea și implementarea AP și DMI specifice și se adresează **următoarelor categorii de grupuri țintă**:

- personalului de decizie și de execuție din cadrul AM POR;
- personalului de decizie și de execuție din cadrul Organismelor Intermediare pentru AP/DMI specifice,
- membrilor Comitetului de Monitorizare al POR (CM POR);
- categoriilor de beneficiari eligibili în cadrul AP și DMI specifice, conform prevederilor POR, DCI⁶ și a Ghidurilor solicitantului, inclusiv intermediari care au participat la pregătirea proiectelor, depunerea și implementarea acestora (consultanți).

⁵ Prin POR se preconizează că vor fi cheltuite pentru mediul de afaceri 15% din fondurile alocate Axei Prioritare 1

Sfera de cuprindere teritorială, respectiv zona geografică acoperită de această evaluare este reprezentată de întregul teritoriu al României, care include toate cele opt regiuni de dezvoltare.

Durata activităților: proiectul va avea o perioadă de executare de 6 luni, socotite de la data începerii activităților.

2.1.3 Întrebările pentru evaluarea implementării priorităților și proiectelor adresate mediului de afaceri.

Întrebările evaluării se concentrează în principal pe aspectele privind eficacitatea implementării intervențiilor dedicate susținerii și dezvoltării mediului de afaceri, ca obiectiv specific prevăzut prin POR în cadrul AP și DMI analizate. Se urmărește analiza procesului atât din punctul de vedere al ofertei de fonduri, cât și al problemelor beneficiarilor privind pregătirea și implementarea proiectelor în domeniul analizat, respectiv al cererii de fonduri. Pe baza analizei vor fi identificate măsurile corective ce pot fi luate pentru facilitarea accesului categoriilor specifice de beneficiari la fondurile structurale și ameliorarea managementului proiectelor. De asemenea, evaluarea are în vedere identificarea unor exemple de bună practică în acest domeniu.

1. În ce măsură este influențată eficacitatea implementării proiectelor din cadrul AP/DMI analizate, de procedurile și ghidurile aplicabile domeniului evaluat?

În cadrul acestei întrebări, evaluarea va analiza eficacitatea procesului de implementare a AP/DMI adresate mediului de afaceri regional și local în cadrul POR 2007-2013, precum și factorii care influențează performanța tehnică și financiară, identificând, prin prisma stadiului de implementare a proiectelor, cauzele care au influențat eficacitatea sistemului de selecție, contractare, monitorizare și management financiar la nivelul OI și AM POR, precum și efectele acestora.

De asemenea, evaluarea va identifica și analiza domeniile și categoriile de beneficiari, inclusiv din punct de vedere al apartenenței lor regionale, precum și tipurile de activități care au/au avut o viteză mai mare, respectiv mai mică de absorbție a fondurilor alocate și va explica cauzele specifice la nivelul fiecărei regiuni, care au condus la o absorbție diferită a fondurilor, prezentând AM POR un set de propuneri care să poată fi luate în considerare atât în programarea actuală, cât și în programarea post 2013. Analizele vor evalua inclusiv măsura în care cerințele din ghidurile solicitantului sunt înțelese de beneficiari, modul de transpunere a legislației în ghiduri, precum și implementarea schemelor de ajutor de stat și “de minimis” și vor fundamenta propuneri, pentru perioada actuală și următoare de programare, privind cel mai potrivit mod de implementare a acestor scheme sau eventuale posibilități de simplificare a acestora.

⁶ Documentul Cadru de Implementare a Programului Operațional Regional 2007-2013, [http://www.inforegio.ro/user/file/DCI_2008\(1\).doc](http://www.inforegio.ro/user/file/DCI_2008(1).doc)

2. Care sunt factorii care au influențat performanța beneficiarilor în pregătirea și implementarea proiectelor din cadrul AP/DMI analizate?

În cadrul acestei întrebări, evaluarea va cuprinde toate etapele ciclului de viață al proiectului, începând cu identificarea nevoii de finanțare și conturarea ideii de proiect, și continuând cu pregătirea și depunerea proiectului pentru finanțare, finanțarea, implementarea și monitorizarea acestuia de către beneficiar. Analizele se vor face pe tipuri de activități și categorii de beneficiari, inclusiv din punct de vedere al apartenenței lor regionale, și vor urmări dificultățile întâmpinate de beneficiari în toate aceste faze ale proiectului identificând inclusiv natura și cauzele care au dus la respingerea unor proiecte în faza de selecție și evaluare, sau care au determinat necontractarea unor cereri de finanțare aprobate, precum și cauzele cele mai frecvente de reziliere a contractelor. Se va analiza implicarea și rolul partenerilor în procesul de pregătire și implementare a proiectelor.

De asemenea, evaluarea va analiza dificultățile întâmpinate de beneficiari privind cofinanțarea, plata în avans, acoperirea cheltuielilor eligibile și neeligibile, sau a altor cheltuieli legate de demararea și implementarea proiectului, precum și problemele privind respectarea calendarului de rambursare a cheltuielilor. Evaluarea va avea în vedere și accesul beneficiarilor la creditare, precum și costurile și impactul creditului asupra implementării proiectelor și va propune măsuri pentru asigurarea fluxurilor financiare necesare pentru implementarea și realizarea obiectivelor proiectelor.

Pe baza unor analize fundamentate și care vor evalua inclusiv efectele crizei economice și financiare asupra procesului de contractare și implementare a proiectelor finanțate în cadrul AP/DMI specifice analizate, evaluatorul va propune Autorității de Management a programului acțiuni concrete de îmbunătățire a pregătirii și implementării proiectelor de către beneficiari, sau după caz, de preîntâmpinare și/sau diminuare a unor posibile efecte negative ale unor factori asupra implementării proiectelor, evidențiind totodată lecțiile învățate care să poată fi utilizate de AM POR la programarea post 2013.

3. Identificarea și analiza unor studii de caz.

În cadrul acestei secțiuni se urmărește identificarea unor proiecte de succes din cadrul AP/DMI specifice în vederea folosirii acestora ca exemple de bună practică. Studiile de caz vor fi selectate dintre proiectele destinate modernizării sectoarelor productive locale și regionale, ridicării standardelor de calitate/adoptării standardelor UE/internaționale și diversificării serviciilor prestate, proiectele care au utilizat și/sau utilizează, în scopul creșterii propriei competitivități interne și/sau externe, rezultate ale cercetării și dezvoltării tehnologice și/sau măsuri/concepte/tehnologii inovatoare, sau dintre proiectele care utilizează sau au utilizat metode performante de management.

2.2 Evaluarea capacității administrative a regiunilor în domeniul dezvoltării regionale

Această evaluare strategică, inițial prevăzută prin Planul Multianual de Evaluare a POR 2007-2013 să fie efectuată în cursul anului 2012, a fost transferată în a doua parte a anului 2010, datorită reconsiderării momentului de începere a pregătirii pentru perioada următoare de programare și, corelat cu acest proces complex, de necesitatea fundamentării pe baza unor analize și evaluări realiste, a rolului regiunilor în perioada de programare post 2013.

2.2.1 Sfera de cuprindere a evaluării

Obiectivul general al acestei evaluări este de a asigura programarea și absorbția eficientă a fondurilor europene destinate dezvoltării regionale în perioada de programare post 2013.

Evaluarea dezvoltării capacității administrative a regiunilor în domeniul planificării și dezvoltării regionale va analiza capacitatea acestora de a identifica obiective strategice regionale, de a elabora, administra/gestiona și implementa strategii, planuri și programe regionale de dezvoltare, precum și de a corela și integra aceste strategii cu strategiile și obiectivele de dezvoltare naționale și ale Uniunii Europene.

Obiectivul specific este acela de a sprijini AM POR și ACIS la fundamentarea și formularea strategiei de abordare a programării dezvoltării regionale în perioada de programare post 2013 prin prisma rolului regiunilor în acest proces.

Grupurile țintă ale evaluării:

- personalul de decizie și execuție din cadrul AM POR ;
- personalul de decizie și execuție din cadrul ADR/OI POR;
- membrii Consiliilor pentru Dezvoltare Regională (CDR) și CRESC⁷;
- membrii CM POR;
- Consiliile județene;
- autoritățile locale de la nivelul municipiilor reședință de județ.

Sfera de cuprindere teritorială, respectiv zona geografică acoperită de această evaluare este reprezentată de întregul teritoriu al României, care include toate cele opt regiuni de dezvoltare.

Durata activităților: proiectul va avea o perioadă de executare de 8 luni, socotite de la data începerii activităților.

⁷ CRESC – Comitet Regional de Evaluare Strategică și Corelare

2.2.2 Întrebările pentru evaluarea capacității administrative a regiunilor în domeniul dezvoltării regionale.

1. Care este impactul cadrului legislativ și instituțional asupra procesului de dezvoltare regională din România ?

În cadrul acestei întrebări, evaluarea va analiza evoluția cadrului legislativ și instituțional în domeniul dezvoltării regionale, identificând și analizând impactul factorilor interni și externi asupra evoluției politicii de dezvoltare regională în România. Evaluarea va face, de asemenea, o analiză detaliată a impactului procesului de descentralizare asupra structurilor instituționale regionale și locale implicate în implementarea politicii naționale de dezvoltare regională, precum și a asumării responsabilităților privind realizarea obiectivelor politicii de dezvoltare regională.

2. În ce măsură regiunile au capacitatea de a realiza și gestiona implementarea unor strategii și programe regionale de dezvoltare cu finanțare europeană?

Evaluarea va analiza capacitatea regiunilor, în contextul expertizei dobândite în elaborarea și implementarea POR 2007-2013, prin prisma dezvoltării capacității instituționale și administrative specifice a actorilor implicați la nivel regional de a identifica obiective strategice regionale și de a elabora strategii și planuri/programe regionale de dezvoltare; capacitatea regională de coordonare, gestionare și monitorizare a implementării programelor regionale, precum și de asumare a responsabilităților privind atingerea obiectivelor comune de dezvoltare la nivel regional; capacitatea de planificare, gestionare și implementare a unor politici complexe și/sau cu caracter inovator; capacitatea regională de corelare și integrare a strategiilor de dezvoltare regională, precum și ale unor obiective regionale specifice, cu strategiile și obiectivele de dezvoltare naționale și ale Uniunii Europene; capacitatea de dezvoltare a unor colaborări, asocieri și parteneriate eficiente. De asemenea, studiul de evaluare va identifica și analiza resursele financiare, și materiale, precum și costurile comparative între regiuni legate de procesele de planificare regională și administrare a implementării programelor; resursele de personal specializat disponibil, menținerea și motivarea acestuia, precum și estimări în aceste domenii de analiză pentru elaborarea și gestionarea, post 2013, a unor programe operaționale la nivel regional.

3. În ce măsură organismele regionale și locale au capacitatea de a asigura identificarea, prioritizarea, promovarea și gestionarea unor proiecte sustenabile și cu impact regional?

În cadrul acestei întrebări a evaluării, se va face: o analiză comparativă între regiuni a capacității de selecție, evaluare, contractare, implementare și monitorizare a proiectelor regionale; o analiză a eficienței sistemelor și procedurilor interne implementate în aceste domenii; o analiză a capacității de identificare, promovare și dezvoltare a unor proiecte regionale inovatoare; o analiză a capacității regionale și locale de asigurare a resurselor financiare pentru implementarea și sustenabilitatea proiectelor.

3. Rezultatele evaluării

Fiecare dintre cele două studii de evaluare prevăzute a se efectua în cursul anului 2010, se vor finaliza printr-un **Raport de Evaluare**. Fiecare Raport va fi fundamentat pe analize detaliate și relevante, care vor furniza Autorității de Management pentru Programul Operațional Regional informații utile, propuneri pentru ajustări de natură tehnică și financiară asupra AP/DMI analizate în cadrul evaluării implementării priorităților și proiectelor adresate mediului de afaceri, precum și opinii privind abordarea strategică a viitoarei perioade de programare și a rolului regiunilor post 2013, în cadrul studiului destinat evaluării dezvoltării capacității administrative în domeniul dezvoltării regionale.

Fiecare Raport de Evaluare, trebuie să includă un Rezumat care să pună în evidență aspectele cheie ale evaluării, principalele puncte analitice, precum și un set de concluzii și recomandări rezultate în urma procesului de evaluare.

Evaluatorul va identifica și propune și un set minim de acțiuni necesare transpunerii în practică a recomandărilor Raportului de Evaluare. De asemenea, pentru fiecare dintre studiile de evaluare efectuate se vor elabora și scurte prezentări destinate publicului larg.

Biroul Monitorizare și Evaluare Program (BMEP) va efectua analiza calității Rapoartelor de Evaluare elaborate în cadrul evaluărilor prevăzute în PAE 2010 și le va supune avizării Comitetului de Management pentru Evaluarea POR (CME POR).

Concluziile și recomandările Raportului de evaluare vor fi prezentate în cadrul reuniunilor Comitetului de Monitorizare POR (CM POR).

4. Calendarul de implementare

Ciclul de implementare PAE începe cu identificarea principalelor aspecte care trebuie analizate în procesul de evaluare și elaborarea specificațiilor tehnice necesare contractării studiului de evaluare și se încheie cu implementarea recomandărilor Raportului de Evaluare prin măsurile cuprinse în Planul de Acțiune (PA), pentru fiecare studiu de evaluare în parte.

Lecțiile învățate vor putea fi folosite în managementul și implementarea POR în restul perioadei de programare 2007-2013, precum și în perioadele de programare următoare.

Calendarul orientativ și principalele etape ale ciclului de implementare al PAE sunt prezentate în tabelul următor.

Calendarul orientativ și principalele etape ale ciclului de implementare ale PAE 2010

Activități	2009			2010												2011												2012		
	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3
Aprobarea PAE 2010 de CMPOR - procedura scrisă						▲																								
1. Studiul „Evaluarea implementării priorităților și proiectelor din cadrul POR 2007-2013, adresate mediului de afaceri”																														
Elaborare specificații tehnice																														
Analiza și avizare specificații tehnice de către CME						▲																								
Licitarea și contractarea studiului de evaluare								▲																						
Desfășurarea studiului de evaluare																														
– Raportul Final de Evaluare														▲																
– Prezentare în CM POR*														▲																
Elaborarea PA																														
Analiza și avizarea PA de către CME															▲															
Diseminarea rezultatelor																														
Monitorizarea și raportarea implementării PA																														

Activități	2009			2010												2011												2012		
	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3
2. Studiul „Evaluarea capacității administrative a regiunilor în domeniul dezvoltării regionale”																														
Elaborare specificații tehnice																														
Analiza și avizare specificații tehnice de către CME							▲																							
Licitarea și contractarea studiului de evaluare										▲																				
Desfășurarea studiului de evaluare																														
– Raportul Final de Evaluare																		▲												
– Prezentare în CM POR*																			▲											
Elaborarea PA																														
Analiza și avizarea PA de către CME																			▲											
Diseminarea rezultatelor																														
Monitorizarea și raportarea implementării PA																														

* în funcție de cea mai apropiată dată de organizare a CM POR

5. Evaluare externă

Pentru asigurarea transparenței și imparțialității rezultatelor evaluării, studiile de evaluare care se vor efectua în cursul anului 2010 vor fi realizate de evaluatori externi, contractați printr-o procedură de achiziții publice, în conformitate cu legislația în vigoare.

6. Resurse financiare

6.1. Bugetul estimat pentru studiul/proiectul privind “**Evaluarea implementării priorităților și proiectelor adresate mediului de afaceri**” este de **696.150** lei, respectiv **585.000** lei cheltuieli eligibile și TVA în valoare de **111.150** lei.

Contribuția FEDR este de 75% din cheltuielile eligibile: 438.750 lei

Contribuția publică națională este de 25% din cheltuielile eligibile: 146.250 lei

6.2. Bugetul estimat pentru studiul/proiectul privind “**Evaluarea dezvoltării capacității administrative a regiunilor în domeniul dezvoltării regionale**” este de **803.250** lei, respectiv **675.000** lei cheltuieli eligibile și TVA în valoare de **128.250** lei.

Contribuția FEDR este de 75% din cheltuielile eligibile: 506.250 lei

Contribuția publică națională este de 25% din cheltuielile eligibile: 168.750 lei

În funcție de activitățile care vor fi prevăzute în caietul de sarcini, elaborat pentru fiecare pentru studiu de evaluare în parte, pentru lansarea contractării prin procedura de achiziție publică, bugetele estimate ale proiectelor pot suferi modificări.

III. MANAGEMENTUL PLANULUI ANUAL DE EVALUARE

1. Structuri de management

Structurile implicate în coordonarea și managementul implementării Planului de Evaluare pentru Anul 2010 sunt:

Biroul Monitorizare și Evaluare Program (BMEP) din cadrul Direcției Generale Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional

Are responsabilitatea realizării, implementării și monitorizării, precum și a managementului Planului de Evaluare pentru Anul 2010, astfel:

Elaborarea Planului Anual de Evaluare (PAE)

- Elaborează PAE pe care îl supune avizării CME și apoi aprobării CM POR;
- După aprobarea PAE, BMEP asigură implementarea și monitorizarea acestuia.

Contractarea evaluatorului extern

- Elaborează specificațiile tehnice pe care le supune avizării CME;
- După semnarea contractului de realizare a studiului de evaluare, asigură managementul acestuia.

Managementul contractului de evaluare

- Monitorizează și supervizează activitățile desfășurate pe parcursul procesului de evaluare;
- Asigură legătura dintre evaluator și Autoritatea de Management, Organismele intermediare, și facilitează de asemenea nivelul optim de acces între actorii cheie implicați în procesul de evaluare și evaluatori;
- Realizează analiza calității Raportului de Evaluare pe care o supune avizării CME POR;
- Asigură prezentarea rezultatelor evaluării în cadrul CM POR.

După terminarea contractului, BMEP are atribuții referitoare la ***diseminarea rezultatelor, elaborarea Planului de acțiune și monitorizarea implementării*** acestuia.

Comitetul de Management pentru Evaluarea Programului Operațional Regional

CME - POR se constituie în principal pentru a monitoriza și superviza planificarea și implementarea activităților referitoare la evaluarea pe parcursul perioadei de programare a POR, precum și pentru a superviza activitatea evaluatorilor și a aviza calitatea Rapoartelor de Evaluare.

CME - POR este prezidat de șeful Autorității de Management și este compus din: membrii biroului MEP (șeful biroului MEP și alți membri în funcție de fiecare proiect de evaluare în parte), directorii și șefii altor structuri din cadrul AM POR, reprezentanți ai mediului academic. Unitatea Centrală de Evaluare poate participa la întâlnirile CME-POR în calitate de observator.

În ceea ce privește PAE, CME - POR are următoarele atribuții:

- Avizează Planul Anual de Evaluare al POR, supraveghează modul de implementare al acestuia;
- Avizează specificațiile tehnice pentru evaluările ce vor fi lansate⁸;
- Supervizează activitatea evaluatorului și analizează rapoartele de evaluare înaintate de acesta;
- Avizează calitatea Raportului de Evaluare elaborat de evaluator.

Comitetul de Coordonare al Proiectului

În funcție de specificul fiecărei evaluări se va constitui un Comitet de Coordonare a Proiectului (CCP), în principal responsabil cu analiza și monitorizarea progreselor în atingerea obiectivelor proiectului de evaluare. CCP analizează și face comentarii asupra versiunilor de lucru și finală ale Raportului de Evaluare. CCP analizează și aprobă Raportul preliminar și Raportul final de activitate al evaluatorului.

⁸ La avizarea specificațiilor tehnice pentru contractarea studiilor de evaluare nu vor participa reprezentanții mediului academic pentru evitarea unui potențial conflict de interese.

Componența acestuia este formată din membrii Comitetului de Management pentru Evaluarea POR, reprezentanți ai Organismelor Intermediare POR, reprezentanți ai Unității Centrale de Evaluare din cadrul Autorității pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS) precum și alții, în funcție de necesități.

Lucrările reuniunilor CCP sunt conduse de șeful Autorității de Management pentru POR sau de un locțiitor desemnat de către acesta. Secretariatul Comitetului este asigurat de ofițerul de proiect desemnat din cadrul BMEP pentru fiecare proiect de evaluare în parte.

Comitetul de Monitorizare POR

- Aprobă Planul Anual de Evaluare a POR;
- Aprobă modificări ale POR sau ale criteriilor de evaluare și selecție a proiectelor, dacă, în urma analizei recomandărilor Raportului de Evaluare, Autoritatea de Management consideră că aceste modificări sunt necesare și face propuneri în acest sens;
- Este informat asupra concluziilor și recomandărilor Raportului de Evaluare;
- Este informat privind progresul implementării măsurilor din PA pentru implementarea recomandărilor Raportului de Evaluare.

IV. IMPLEMENTAREA ȘI DISEMINAREA REZULTATELOR

1. Monitorizarea implementării recomandărilor

BMEP are responsabilitatea monitorizării implementării recomandărilor Rapoartelor de Evaluare. În acest scop:

- Elaborează Planul de Acțiune pe care îl supune aprobării CME;
- Raportează periodic stadiul implementării măsurilor din Planul de Acțiune.

2. Diseminarea rezultatelor

BMEP are responsabilitatea publicării, în limbile română și engleză, pe pagina de Internet a AM POR, a rezumatelor evaluărilor și poate redacta scurte informări pentru presă, destinate publicului larg.

Rapoartele de evaluare vor fi distribuite către principalii utilizatori ai rezultatelor, în funcție de specificul fiecărei evaluări:

- Comitetul de Management pentru Evaluarea Programului Operațional Regional
- Comitetul de Monitorizare al POR
- Echipa DG Regio pentru România
- Unitatea de Evaluare DG Regio
- Unitatea Centrală de Evaluare (ACIS)
- Agențiile pentru Dezvoltare Regională și Organismele Intermediare POR
- Consiliile pentru Dezvoltare Regională.